

Schets 1 – Jong en toch geroepen

Jeremia 1

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende

Opening

- Te lezen Bijbelgedeelte:
 - ✓ Jeremia 1
- Tweede suggestie:
 - ✓ Exodus 3
 - ✓ 1 Samuël 3
 - ✓ Jesaja 6
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 121:4
 - ✓ Psalm 108:1
 - ✓ Psalm 139:1 en 7
 - ✓ Neem mijn leven, laat het Heer'
 - ✓ Heer', wat wilt Gij dat ik doe?
- Dankpunten:
 - ✓ De verkondiging van het Evangelie in ons land
 - ✓ Gods roeping in ons leven
- Gebedspunten:
 - ✓ Werkers in Gods Koninkrijk in binnen- en buitenland
 - ✓ Het ontdekken van Gods wil in onze levens

Doelstelling

- De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende X kernvragen beantwoorden:
 1. Hoe werd Jeremia tot profeet geroepen?
 2. Wat heeft deze roeping mij te zeggen?

Alternatieve startopdracht

- Nodig een student, predikant, evangelist of zending uit die iets vertelt over hoe de Heere hem geroepen heeft
- Begin met de Bijbelstudie en ga later op de avond uitgebreid in op vraag 6. Je kunt die opdracht op verschillende manieren uit laten voeren, bijvoorbeeld door in groepjes een

poster te maken over de verschillende roepingen. Groepje 1 neemt Jeremia, 2 Mozes, 3 Samuël en 4 Jesaja.

Achtergrondinformatie bij Jeremia 1

Vers 1-3

We vinden in dit Bijbelboek de 'woorden van Jeremia'. Hij ontving deze woorden als profeet, en daarom is dit woord het geïnspireerde Woord van God (zie 2 Petrus 1:21). Jeremia – zijn naam betekent 'de Heere grondvest' – is de zoon van Hilka, een priester. En daarmee behoort Jeremia ook zelf tot het priestergeslacht. Hilka is niet dezelfde als de hogepriester die vijf jaar later het Wetboek van Mozes vindt.

Hij woonde in Anathoth, één van de vier priestersteden in Benjamin (zie Jozua 2:17-18), dat zo'n 5 km ten noordoosten van Jeruzalem ligt. Nadrukkelijk staat er in v.2 dat het woord van de Heere tot Jeremia kwam. De datering die we hier vinden (het dertiende jaar van de regering van koning Josia) is de eerste keer dat het woord van de Heere tot Jeremia kwam. Toen werd hij, de priesterzoon, geroepen tot profeet. Vers 3 laat zien in welke tijd hij als profeet zijn werk gedaan heeft: onder de koningen Josia, Jojakim en Zedekia. We missen in deze opsomming de koningen Joahaz en Jojachin, dat is waarschijnlijk omdat zij maar enkele maanden geregeerd hebben. Jeremia heeft zijn werk gedaan in het tweestammenrijk Juda, tot het moment van de wegvoering in ballingschap naar Babel.

Vers 4-5

We lezen hier dat Jeremia geroepen wordt tot profeet. Het is het woord van de HEERE dat tot hem komt. De Verbondsgod spreekt tot Jeremia. Er staat 'tot mij', deze verzen zijn geschreven vanuit de persoon van Jeremia zelf, het is een persoonlijke beschrijving. Er worden hier vier werkwoorden gebruikt om te laten zien wat de Heere met Jeremia gedaan heeft: formeren (vormen) – kennen – heiligen – (aan)stellen. Al voor Jeremia's geboorte, heeft de Heere hem gekend, hem geheiligd en tot profeet aangesteld. Heel duidelijk zie je hier omschreven dat het de Heere is die elk mens het leven geeft. De Heere heeft Jeremia in zijn moeders buik geformeerd, gevormd. Dit doet terugdenken aan de schepping, waar God aan Adam het leven gaf. Maar voordat de Heere dat deed, kende hij Jeremia al. Dit laat een heel intieme relatie zien die de Heere met Jeremia heeft. Het begon allemaal bij de Heere, al lang voordat Jeremia bestond. Jeremia is geheiligd, dat is apart gezet. De Heere heeft hem ertoe bestemd, hem uitverkoren om Zijn profeet te zijn. Aangesteld tot profeet, dienstknecht van God. Als priester zou Jeremia dat ook al zijn, maar hij moest profeet worden, omdat de Heere dat zo wilde. En dan een profeet voor de volken: niet alleen voor het volk Israël, maar zelfs ook voor de heidenvolken (zie de hoofdstukken 46-51).

In zekere zin zijn wij ook geheiligd, door de doop apart gezet om de Heere te dienen. Ook geldt van ons dat de Heere vanaf het allereerste begin ons leven heeft gewild, ons kent en ons leven leidt.

Vers 6

Op die roeping volgt Jeremia's reactie, een afwijzende reactie. Hij verzucht: 'Ach Heere HEERE'. Jeremia weet niet wat hij hoort, en hij weet niet hoe het moet. Moet hij een profeet van God worden? Als tegenwerping voert hij aan dat hij niet kan spreken omdat hij nog veel te jong is. We weten niet hoe oud Jeremia hier precies is, wel is te zeggen dat hij in nog niet volwassen is, omdat er in het Hebreeuws staat dat hij nog maar 'een jongen' is. Te denken

valt aan een jongeman tussen de 15 en 25 jaar. Als priester begon je met je werk op 30jarige leeftijd, dus was Jeremia nog niet aan zijn priesterwerk begonnen.

Jeremia lijkt hier op Mozes (Exodus 4:10) en Gideon (Richteren 6:15) die zich eveneens onbekwaam voelden voor hun taak. Duidelijk is dat Jeremia dit 'werk' niet zelf gekozen heeft. Het is de Heere die hem geroepen heeft, en nu zal de Heere hem ook bekwaam maken.

Vers 7-8

De Heere weerlegt zijn weerwoord. Jeremia mag dit niet zeggen. Hij zál gaan, omdat de Heere hem zendt. En hij zál spreken, omdat de Heere het zegt. Het mag Jeremia moed geven dat de Heere hem de weg wijst: hij hoeft alleen maar te gaan waar de Heere hem zendt. En zo zal de Heere ook precies aangeven wat hij zeggen moet: hij hoeft alleen maar te spreken wat de Heere gebiedt. Toch vraagt dit van Jeremia wel gehoorzaamheid, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid om precies dat te doen wat God hem beveelt. Bedanken voor zijn roeping is niet mogelijk. Dat de Heere Jeremia kent, blijkt als Hij zegt dat Jeremia niet bevreesd hoeft te zijn voor mensen. Dit was een reële gedachte van Jeremia, later blijkt steeds weer dat het volk niet op zijn boodschap zit te wachten. Ze zijn niet blij met hem en zijn woord, en meerdere keren zal Jeremia dit lijfelijk ervaren. Maar al bij zijn roeping verzekert de Heere hem van Zijn bewaring: 'Ik ben met u om u te redden'. De Heere vertroost Zijn knecht met Zijn aanwezigheid, zoals Hij dat deed bij Jozua (Jozua 1:5), Gideon (Richteren 6:16) en Zijn discipelen (Matthéüs 28:20). Ook zal de Heere reddend aanwezig zijn. Wat een bemoediging voor Jeremia: 'Ik ga met je mee, en Ik Zelf zal je uit hun handen redden'. Jeremia heeft de almachtige God aan zijn zijde, hij mag in Zijn dienst staan. Een betere plek is er niet!

Vers 9-10

Na de opdracht en belofte die Jeremia van de Heere gekregen heeft, volgt nu nog een teken om dit te bevestigen. In een visioen ervaart Jeremia dat de Heere met Zijn hand zijn mond aanraakt. Hiermee geeft de Heere aan dat Jeremia's mond helemaal aan Hem gewijd is. Ook geeft Hij Jeremia Zijn woorden in zijn mond. Het is Gods woord dat Jeremia spreken moet. Niet wat hij zelf bedenkt, maar wat de Heere zegt. Jeremia mag het voelen dat God deze opdracht aan hem geeft en hem tegelijk ook alles geeft wat hij daarvoor nodig heeft. De Heere maakt bekwaam voor de taak waarvoor Hij roept. Dat geldt ook vandaag nog.

Jeremia wordt aangesteld als profeet over de volken en koninkrijken – opnieuw lezen we nadrukkelijk dat hij niet alleen voor het volk Israël, maar ook voor de landen daaromheen profeet zal zijn. Met drie woordparen wordt zijn opdracht verder uitgewerkt. Hij moet:

1. uitrukken en afbreken – door tegen de zonde te preken;
2. verderven en verstoren – door oordelen aan te kondigen;
3. bouwen en planten – door te spreken van hoop en vernieuwing.

Het is een veelzijdige boodschap die Jeremia mag brengen. Onheilsprediking wanneer een volk op zijn zondige weg voortgaat, maar heilsprediking wanneer er bekering is. Het eerste is verdiend, het laatste is genade!

Vers 11-12

Na de roeping lezen we in dit hoofdstuk nog twee visioenen die Jeremia krijgt. Opnieuw komt het woord van de Heere tot Jeremia. Nu met een vraag: 'Wat zie je?'. Jeremia antwoordt dat hij een amandeltak ziet. Dit zal waarschijnlijk een bloeiende amandeltak zijn geweest. De Heere bevestigt dit en geeft er betekenis aan: 'Ik zal wakker zijn over Mijn Woord om dat te doen.' De amandelboom werd ook wel de 'lentewachter' of '(ont)waakboom' genoemd, omdat

hij vroeg in het voorjaar al in bloei staat. Als de winter nog niet voorbij is, laat de amandelboom al zien dat de lente komt. In het Hebreeuws klinkt het woord voor ‘amandeltak’ als het Hebreeuwse woord voor ‘waken’. Je kunt zeggen dat het een woordspeling is. Zoals de amandeltak in bloei de eerste lentebode is, zo kondigt de Heere het spoedige oordeel zijn. De Heere is wakker over Zijn Woord, Hij waakt er over en zal het waar maken. Dat betreft zowel de belofte als de bedreiging.

Vers 13-16

Voor de tweede keer komt de Heere tot Jeremia met de vraag ‘wat zie je?’. Ook nu zegt Jeremia wat hij (in dit visioen) ziet en geeft de Heere er betekenis aan. Jeremia ziet een kookpot – denk aan zo’n grote pot die vroeger boven het vuur hing. De inhoud van de pot kookt, en in het Hebreeuws wordt duidelijk dat het flink kookt en borrelt. Jeremia ziet de inhoud van de pot en hij ziet ook dat de pot voorover helt, zodat de inhoud er bijna uitstroomt. Jeremia ziet de pot komen vanuit het noorden en overhellen naar het zuiden.

De Heere legt uit dat de inhoud van deze pot het kwaad symboliseert. Het kwaad komt uit het noorden naar het land Israël toe dat in het zuiden ligt. Zoals de pot bezig is over te hellen, zo is het kwaad bezig te komen, zo is de Heere bezig Zijn oordeel uit te voeren. De Heere zal de koninkrijken uit het noorden roepen om Zijn volk te straffen. Later in Jeremia blijkt dat hier het volk van Babel mee bedoeld wordt. Hier wordt een meervoud gebruikt om duidelijk te maken dat de vijanden samenspannen tegen het volk van God. En het zal ze lukken om de macht over te nemen: hun tronen zullen staan voor de poorten van Jeruzalem. De Heere gebruikt deze vijanden om Zijn volk te straffen vanwege de zonden die ze gedaan hebben: ze hebben de Heere verlaten, ze hebben offers gebracht aan andere goden en ze hebben zich neergebogen voor zelfgemaakte beelden. Dat roept de toorn van de Heere op en naar Zijn rechtvaardigheid kan Hij niet anders dan dit straffen.

Vers 17-19

De Heere geeft Jeremia vier bevelen:

1. hij moet zijn gordel om zijn middel doen;
2. hij moet zich klaar maken voor vertrek;
3. hij moet alles spreken wat de Heere hem gebiedt;
4. hij moet niet verslagen en bevreesd zijn voor hen.

De eerste opdracht is beeldspraak. Zoals iemand die aan het werk ging of moest reizen zijn gordel om zijn middel deed en het lange kleed omhoog trok tot boven de knieën om er geen last van te hebben, zo moet Jeremia aan het werk. Hij moet zich klaar maken voor de strijd. Hij moet Gods woord verkondigen, precies zoals de Heere het hem zegt. Daarbij moet hij niet bang zijn voor wat de mensen vinden of doen. Onverschrokken moet hij zijn vijanden met het woord van God tegemoet gaan. Hij mag geheel op de Heere vertrouwen. Als Jeremia trouw is, zal de Heere hem niet in de steek laten. Als hij niet trouw is, zal de Heere hem ook loslaten en heeft de profeet reden om bang te zijn. Dit doet denken aan wat de Heere Jezus zegt in Mattheüs 10:33.

Jeremia hoeft het niet in eigen kracht te doen, want de Heere maakt hem tot een versterkte stad, een ijzeren pilaar en bronzen muren, zodat hij elke aanval uit de verschillende hoeken van de samenleving kan weerstaan. De groepen die in vers 18 genoemd worden, zijn precies de groepen waar Jeremia steeds mee te maken heeft. Zij – de machthebbers, priesters en volksgenoten van Jeremia – zullen tegen hem strijden. Maar omdat de Heere met Jeremia is,

zullen ze niet overwinnen. De HEERE – de Verbondsgod, de Ik ben Die Ik ben – is met Jeremia. Zo wordt Jeremia geroepen en klaar gemaakt voor zijn werk als profeet.

De brug naar jongeren

Jeremia is nog jong als hij geroepen wordt. Dat is echter geen belemmering! De jongeren op je vereniging moeten wellicht keuzes maken m.b.t. vervolgopleiding, beroep e.d. Laat deze avond zien dat de Heere daar ook iets over te zeggen heeft. Leg heel letterlijk de vraag bij hen neer of de Heere hen concreet roept voor een taak in Zijn Koninkrijk. Maar uiteindelijk gaat het in alle aspecten van ons leven, en dus ook in alle beroepen, om het volgen van Zijn stem.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Laat de jongeren hier (in groepjes) mee aan de slag gaan. Je kunt het resultaat bewaren en aan het eind van deze Handreiking nog eens bekijken. Laat de jongeren dan aanvullen wat ze nu meer weten van Jeremia.

1.
 - a. Hij is een priesterzoon. Zijn vader is Hilkia. Hij komt uit Anatot.
 - b. Het is de tijd van de koningen Josia, Jojakim en Zedekia, de tijd van het begin van de ballingschap.
 - c. Het wetboek werd teruggevonden. De dienst aan de Heere werd in ere hersteld. Zo werd o.a. het Pascha weer gevierd.
 - d. Hij heette eerst Mattanja en werd door de koning van Babel op de troon gezet. Hij regeerde 11 jaar en deed wat kwaad was in de ogen van de Heere. Uiteindelijk kwam Zedekia in opstand tegen de koning van Babel. Dit kwam hem duur te staan: zijn zonen werden gedood en zelf werd Zedekia blind gemaakt en meegevoerd naar Babel.
2.
 - a. Eigen antwoord.
 - b. Eigen antwoord.
 - c. Eigen antwoord. Probeer een open gesprek hierover te krijgen door bijv. ook iets te vertellen uit je eigen leven.
 - d. Wij hebben nu het Woord van de Heere in de Bijbel. Dat is anders dan in de tijd van Jeremia toen God rechtstreeks tot Zijn profeten sprak. Nu gaat dat via de Bijbel. Natuurlijk kan de Heere nog steeds rechtstreeks spreken, maar dat is altijd in overeenstemming met Zijn Woord.
 - e. Je leert iemands stem verstaan doordat je die persoon leert kennen. Als je de Heere steeds beter leert kennen, Hem gaat liefhebben, Zijn Woord gaat lezen en herlezen, zul je ook Zijn stem steeds beter verstaan. Het lezen van Zijn Woord moet samengaan met het gebed. Vraag de Heere of Hij je wil helpen Zijn stem te verstaan.
3.
 - a. Denk aan predikanten, evangelisten en zendelingen.
 - b. Het kan zeker!
 - c. Laat de jongeren hier vanuit hun eigen gevoel op reageren.
 - d. Deze God heeft al heel vroeg in jouw leven laten zien dat Hij je God wil zijn. Dat Hij recht heeft op jouw leven. Als Hij je vervolgens in Zijn dienst roept, past dat hier bij. Bovendien heeft de Heere laten zien in de doop dat Hij je alles wil geven wat je nodig hebt. Dat zal Hij zeker ook doen voor het werk in Zijn Koninkrijk.

4.
 - a. Dat Hij Zelf erbij zal zijn en Jeremia zal redden.
 - b. De Heere raakt zijn mond aan. Daarmee geeft Hij Zijn woorden in Jeremia's mond. Zo zal de Heere er Zelf voor zorgen dat Jeremia de woorden weet die hij moet spreken.
5.
 - a. Het volk heeft de Heere verlaten en de afgoden gediend.
 - b. In vers 19 staat dat ze tegen Jeremia zullen strijden. Ze verharden zich voor het woord van de Heere.
 - c. Ook wij kunnen negatief reageren op Gods oordeel. Uiteindelijk is het iets wat we niet willen, waar we niet van willen horen (bijv. in de preek). De Heere Zelf zal het anders moeten maken in ons hart. Dan gaan we Hem geloven, ook wat Zijn oordelen betreft.
 - d. Eigen antwoord.
6. Deze opdracht is mooi om in groepjes te doen. Laat elk groepje een andere persoon bestuderen en hun resultaat presenteren aan de groep. Zie ook de alternatieve startopdracht.
7. Bespreek de stellingen op verschillende manieren. Zie hiervoor de didactische informatie.
8. Zie de uitleg hierboven voor achtergrondinformatie bij deze verzen.